Súd:	Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka:	7C/71/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6422203131
Dátum vydania rozhodnutia:	15. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Peter Lukáč
ECLI:	ECLI:SK:OSZH:2024:6422203131.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom na pojednávaní konanom dňa 15.08.2024, sudcom JUDr. Petrom Lukáčom, v právnej veci žalobkyne: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX F. G., právne zastúpená JUDr. Michal Vlkolinský, so sídlom Námestie SNP 87/8, 960 01 Zvolen, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/XX, XXX XX F. G., t.č. ÚVTOS – Kráľová, Banská Bystrica, Sládkovičova 80, 974 05 Banská Bystrica, o žalobe na ochranu osobnosti, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobkyni istinu vo výške 30.000,- €, v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Súd žalobkyni p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.Žalobkyňa sa žalobou doručenou Okresnému súdu Žiar nad Hronom dňa XX.XX.XXXX domáhala od žalovaného úhrady sumy 30.000,- € ako nemajetkovej ujmy z právneho titulu ochrany osobnosti. Žalobu odôvodnila skutočnosťou, že žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa XX.XX.XXXX sp. zn. 4Tk/5/2020-1135 uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy, zločinu ublíženia na zdraví, zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Žalobkyňa v žalobe ďalej uviedla, že súčasťou odsudzujúceho rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica bolo čiastkové rozhodnutie o uplatnenom nároku na náhradu škody vo výške 11.750 € v prospech poškodenej žalobkyne (bolestné), pričom zostatkom uplatneného nároku v súvislosti so spáchaním trestných činov voči poškodenej žalobkyni bola táto s použitím § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázaná na civilný proces. Po právnej stránke žalobkyňa v žalobe uplatnila nárok na úhradu nemajetkovej ujmy s odôvodnením, že vzhľadom na obzvlášť závažný dôsledok a to tak na fyzickej integrite poškodenej, ako i na psychickej integrite poškodenej miernejšia satisfakcia neprichádza do úvahy. Po právnej stránke kvalifikovala žalobkyňa uplatnený nárok na základe ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka v nadväznosti na ustanovenie § 13 ods. 1, resp. ods. 2 Občianskeho zákonníka. Výšku uplatneného nároku na úhradu nemajetkovej ujmy z titulu ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka zdôvodnila obzvlášť závažným dopadom na fyzickú integritu poškodenej žalobkyne, ale i s dopadom na psychickú integritu fyzickej osoby poškodenej žalobkyne s prihliadnutím na závery správ ošetrujúcich lekárov ohľadom gradácie patologických prejavov na fyzickú integritu, resp. psychický stav samotnej poškodenej do budúcnosti.

2. Okresný súd Žiar nad Hronom vzhľadom na nenaplnenie dikcie zákona v súvislosti s rozhodovaním vo veci platobným rozkazom v zmysle ustanovení § 265 až 289 Civilného sporového poriadku, súd po procesnej stránke postupoval v zmysle ustanovenia § 167 CSP a nasl..

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 14.11.2022 reagoval na samotnú žalobu tým spôsobom, že vzhľadom na výšku uplatneného nároku skutočnosť, že tento je vo výkone trestu odňatia slobody, jeho fyzický vek a záväzky priznané právoplatnými rozhodnutiami do súčasnej doby, nie je reálne, aby uplatnený nárok vo výške 30.000,- € v prospech žalobkyne uhradil.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 30.05.2023 zopakoval argumentáciu zhora, konštatoval ďalej okolnosť ako v predchádzajúcom písomnom vyjadrení, že žalobkyňa je na základe právoplatných rozhodnutí prvostupňového, ako aj druhostupňového súdu povinná uhradiť tomuto finančný obnos titulom výplaty z BSM účastníkov konania, pričom do súčasnej doby tieto finančné prostriedky v prospech žalovaného uhradené neboli.

5. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 06.11.2023 zopakoval argumentáciu z prvých dvoch písomných vyjadrení, zopakoval okolnosť, že žalobkyňa je žalovanému z titulu vyporiadania BSM dlžná finančný obnos vo výške cca 20.000,- €, ktoré v prospech žalovaného do súčasnej doby neuhradili. V písomnom podaní navrhol výsluch svedkov.

6. Žalovaný vo svojom ostatnom podaní v písomnej forme zo dňa 22.03.2024 zopakoval svoje argumenty zhora, zhodnotil svedecké výpovede navrhnutých svedkov, ako i zopakoval argumentáciu v súvislosti so skutočnosťou, že vzhľadom na osobné a majetkové pomery žalovaného tento nie je schopný žalobkyni realizovať úhradu uplatneného nároku.

7. Pri zhodnotení obsahu písomných podaní žalovaného súd konštatuje, že žalovaný obmedzil do uplatneného nároku svoju argumentáciu len na skutočnosť, že samotná žalobkyňa je žalovanému z titulu vyporiadaného BSM dlžná finančný obnos cca vo výške 20.000,- €, ktorý do súčasnej doby uhradený v prospech žalovaného nebol, v ďalšom obmedzil svoju argumentáciu na skutočnosť, že vzhľadom na svoje osobné a majetkové pomery, ako aj okolnosť, že tomuto bol uložený vysoký trest odňatia slobody, s prihliadnutím na ďalšie skutočnosti, a to právoplatné rozhodnutia, ktoré zaťažujú žalovaného vo forme finančného plnenia, nie je schopný uhradiť v prospech žalobkyne požadovanú sumu vo forme nemajetkovej ujmy. Proti uplatnenému nároku nevzniesol žiadnu proti argumentáciu, čo do právnej kvalifikácie resp. výšky uplatneného nároku samotnou žalobou, vynímajúc z návrhu na výsluch navrhnutých svedkov.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, výsluchom svedkov: pani H., resp. A. F., resp. A. B., oboznámením sa s obsahom spisového materiálu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4Tk/5/2020, z toho s rozsudkom z č.l. 1135, vrátane rozhodnutia druhostupňového súdu, resp. rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/76/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.11.2018, lekárskymi správami o zdravotnom stave somatického charakteru u žalobkyne, resp. psychického stavu (č.l. 101 – 107, resp. 111-112), rozhodnutím o skončení pracovného pomeru žalobkyne u svojho zamestnávateľa, ako aj ďalšími dostupnými prostriedkami procesného útoku, resp. procesnej obrany, a zistil nasledovný skutkový stav:

9. Žalobkyňa a žalovaný boli manželia, z manželstva ktorého pochádzali tri deti, ktoré manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom a zároveň bolo rozhodnuté o vyporiadaní BSM účastníkov konania. Z obsahu spisového materiálu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. XXX/X/XXXX-1135, resp. uznesenia Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 5To/134/2021 vyplynula pre súd okolnosť, že žalovaný bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 139 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona; zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona; štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona, resp. prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že dňa XX.XX.XXXX v čase okolo 20.00 hod. v bytovej jednotke na prízemí ubytovne A. B. F. G., I. E. J. pod vplyvom alkoholu v úmysle usmrtiť svoju bývalú manželku A. B. (žalobkyňa) po tom čo mu odmietla podpísať listinu podľa jeho požiadavky, zamkol vstupné dvere s poukázaním na výhražný list, ktorý jej adresoval z výkonu trestu odňatia slobody za to, že ho dostala predtým do väzenia, poškodenú sediacu na stoličke v kuchyni opakovane najmenej trikrát oblial do tváre a dýchacích ciest, do oblasti zadnej plochy krku a do oblasti hrudníka, resp. brucha, technickým roztokom amoniaku s tým, že jej povedal „Dnes tu zdochneš, lebo nikto tu nie je, mám to zistené, sme tu samy,

kričať nebudeš, zadusíš sa, ty kurva stará.“, po čom sa poškodenej podarilo z jej mobilného telefónu prostredníctvom sms správ a následne aj telefonicky kontaktovať svoju dcéru A. F., nar. XX.XX.XXXX, ktorú žiadala o pomoc s odôvodnením, že ju chce žalovaný zabiť, na čo A. F. spoločne s jej priateľom a synom A. B., A. B., prišli zvonku k ubytovni, kde v zamrežovanom okne kúpeľne predmetného bytu zbadali A. B., na čo kovovú mrežu A. B. a K. L. vtrhli a vošli z dôvodu poskytnutia pomoci A. B. popod mrežu cez okno do kúpeľne a poškodenú A. B. (žalobkyňu) cez okno vytiahli von, po čom poškodený A. B. prešiel cez kúpeľňu, kuchyňu až do obývacej miestnosti, kde A. B. (žalovaný) spoza gauča vybral nelegálne držanú strelnú zbraň a vystrelil v smere proti poškodenému A. B. celkovo 3-krát, pričom prvým výstrelom ho zasiahol do oblasti panvy, následkom čoho poškodený B. spadol na zem, po čom sa mu po skončení streľby podarilo A. B. zbraň vyraziť a vyhodiť túto z kúpeľne cez okno; poškodenej žalobkyni spôsobil týmto konaním zranenia poleptanie pier úst, jazyka, podnebia dutiny ústnej, hltana a hrtana, poleptanie očných mihalníc, spojoviek a rohoviek obojstranne, poleptanie hrudníka III. stupňa, poleptanie krku II. stupňa, poleptanie brucha II. stupňa, s dobou liečenia a práceneschopnosti v trvaní od 8-12 týždňov, s predpokladom zanechania trvalých následkov, a to porúch zraku, jaziev, poleptaných tkanív, trvalého poškodenia horných dýchacích ciest vrátane hlasiviek, pričom tieto zranenia je nutné kvalifikovať ako bezprostredne ohrozujúce poškodenú na jej živote, s možnosťou udusenia poškodenej osoby v prípade komplikácií, až k smrti.

10. Za toto svoje konanie bol žalovaný odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov so zaradením do Ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, pričom v zmysle § 287 ods. 1 Trestného poriadku, v rámci adhézneho konania bolo vyhovené návrhu žalobkyne ako poškodenej na priznanie finančného odškodnenia bolestného podľa znaleckého posudku vo výške 11.750,- €, pričom vo zvyšku svojho nároku bola s použitím § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodená A. B. odkázaná na civilný proces.

11. Čo sa týka osoby žalovaného, lustráciou v ÚZVJaS mal súd preukázané, že v minulosti bol žalovaný uznaný vinným za zločiny týrania blízkej osoby a zverenej osoby (žalobkyne) podľa § 208 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, pričom rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 05.09.2018 sp. zn. 4T/76/2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.11.2018 bol tomuto uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 rokov neppo, so zaradením do ústavu z minimálnym stupňom stráženia, ako aj ochranné protialkoholické liečenie ambulantnou formou.

12. Žalobkyňa vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 10.10.2023 potvrdila priebeh skutkového deja, úrazového deja tak, ako bol opísaný v skutkovej vete obžaloby, resp. rozsudku prvostupňového Okresného súdu Banská Bystrica. Konanie samotného žalovaného kvalifikovala ako obzvlášť trýznivé. Opísala svoj zdravotný stav pred vznikom úrazového deja a následne po poskytnutí základnej zdravotnej starostlivosti, ale i v súvislosti s ďalšou gradáciou v somatických, ale i psychických problémov, a to až do súčasnej doby, pričom v tomto smere produkovala prostriedky procesného útoku vo forme lekárskych správ, prepúšťacích správ, potvrdení o hospitalizácii týkajúcich sa tak isto poškodenia je fyzickej integrity, ale i psychickej integrity. Potvrdila skutočnosť, že následkom úrazového deja spôsobeného konaním samotného žalovaného stratila akúkoľvek schopnosť postarať sa o svoju osobu. V tomto smere potvrdila nutnosť v podstate sústavnej opatery zo strany druhej osoby. Konštatovala skutočnosť, že okrem fyzického zohyzdenia v tvárovej oblasti, oblasti krčnej, resp. oblasti chrbta a brucha, bola následkom úrazového deja vylúčená z akéhokoľvek spoločenského života, ktorému sa venovala pred úrazovým dejom, pričom následky úrazového deja sú znásobené tým, že sa jedná u poškodenej o osobu ženského pohlavia. Potvrdila ďalej okolnosť, ktorú podporila dôkazným prostriedkom, že následkom úrazového deja musela skončiť s pracovnou činnosťou, čo následne viedlo k zníženiu štandardu jej života v súvislosti s krytím základných potrieb, ošatného, stravného, platenia ubytovného atď..

13. Žalovaný vo svojich písomných vyjadreniach obmedzil svoju argumentáciu len na opakované upozornenie, na neuhradenie priznaných finančných prostriedkov v jeho prospech zo strany žalobkyne, plynúcich z rozhodnutia o vyporiadaní BSM účastníkov konania. V ďalšom obmedzil svoju argumentáciu len na skutočnosť, že vzhľadom na jeho osobné a majetkové pomery, i vzhľadom na súčasný stav (výkon trestu odňatia slobody) nie je schopný vyhovieť samotnej žalobe, čo sa týka výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Jeho tvrdenia v písomnej forme zostali v rovine verbálneho vyjadrenia, bez podporných dôkazných prostriedkov vo forme prostriedkov procesnej obrany.

14. Svedkyňa, pani M. H., vo svojej výpovedi na pojednávaní konanom dňa 10.10.2023 konštatovala okolnosť, že čo sa týka žalobkyne, s touto je v priateľskom vzťahu minimálne od roku 1985. Potvrdila okolnosť, že osobne pozná i osobu žalovaného, a to minimálne od toho istého obdobia. Konštatovala okolnosť, že čo sa týka manželského spolužitia účastníkov konania, vzhľadom na agresívne správanie zo strany žalovaného v tomto vzťahu pretrvávajúce dlhé roky, manželstvo nemožno v žiadnom prípade hodnotiť ako sporiadané. Pokiaľ zhodnotila vo svojej svedeckej výpovedi správanie samotnej žalobkyne vo vzťahu k svojej rodine, konštatovala okolnosť, že starostlivosť žalobkyne o rodinu, predovšetkým o výchovu maloletých detí bola na bežnej požadovanej úrovni, resp. hodnotila túto ako nadštandard. Čo sa týka zhodnotenia správania žalovaného v rámci manželstva účastníkov konania, toto správanie zhodnotila ako vysoko agresívne, s dennodennými prejavmi žiarlivosti, a to v takej miere, že žalobkyňa bez žiarlivostnej scény nemohla komunikovať ani so svojimi bežnými známymi, a to predovšetkým osobami mužského pohlavia. Svedkyňa pomerne obšírnym spôsobom vo svojej výpovedi zhodnotila kvalitu života žalobkyne v čase pred vznikom úrazového deja, resp. po vzniku úrazového deja. Konštatovala okolnosť, že život samotnej žalobkyne sa diametrálne po úrazovom deji zmenil, a to vo všetkých oblastiach, pričom konštatovala, že samostatný život žalobkyne po vzniku úrazového deja je v podstate nemysliteľný, táto je odkázaná vo všetkých i základných činnostiach na pomoc ďalšej osoby. Okrem obzvlášť závažných následkov patologického charakteru v somatickej rovine, konštatovala i zmenu správania žalobkyne v súvislosti s jej psychickým stavom.

15. Svedkyňa, pani A. F. (dcéra účastníkov konania), vo svojej svedeckej výpovedi zo dňa 06.02.2024 zhodnotila súdne ťahanice ako „frašku“. Potvrdila okolnosť, že spolužitie oboch účastníkov konania v čase manželstva, ale i potom, čo toto manželstvo bolo rozvedené, vykazovalo známky neustálych konfliktov, vinu za ktoré však kládla žalobkyni. Konštatovala vo svojej svedeckej výpovedi ďalej okolnosť, že z dôvodu neustálych konfliktov medzi týmito dvoma osobami žalobkyňa požiadala v minulosti o súdny zákaz priblíženia sa žalovaného k jej osobe. Konštatovala však ďalej i okolnosť, že napriek vydanému súdnemu zákazu priblíženia sa žalovaného k žalobkyni, bola to práve osoba žalobkyne, ktorá na ubytovni žalovaného navštevovala. Čo sa týka rozviazania pracovného pomeru žalobkyne s ostatným zamestnávateľom, konštatovala okolnosť, že napriek formulácii rozviazania pracovného pomeru na základe dohody, dôvod nevidela v úrazovom deji samotnej žalobkyne, ale v otázke nezrovnalostí zapríčinených samotnou žalobkyňou v súvislosti s chýbajúcimi finančnými prostriedkami na prevádzke, kde realizovala pracovnú činnosť.

16. Svedok, A. B. (syn účastníkov konania), využil svoje ústavné právo a odmietol vo veci vypovedať ako svedok.

17. Po zhodnotení výpovedí účastníkov konania, ale i svedkov, súd konštatuje, že čo sa týka sporných skutočností medzi zúčastnenými stranami, vzhľadom na nečinnosť samotného žalovaného a argumentáciu zúženú len na otázku dlžnej čiastky žalobkyne voči žalovanému z titulu BSM, resp. opísania zárobkových schopností a možností aktuálne u žalovaného, resp. jeho osobných a majetkových pomerov, medzi zúčastnenými stranami nebola sporná právna kvalifikácia uplatneného nároku a taktiež nebola sporná výška uplatneného nároku. Súd teda v ďalšom zameral svoje dokazovanie na otázku eventuálneho vzniku nároku na plnenie.

18. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Z.z. (ďalej len OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

19. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

20. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

21. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

22. Právo na ochranu osobnosti vo všetkých jeho zložkách chráni právo každého slobodne rozvíjať svoju osobnosť, pričom ochranu čiastkových práv nepokrýva len ustanovenie § 11, resp. § 13 Občianskeho zákonníka, ale aj ďalšie prostriedky osobitnej právnej úpravy ochraňujúce pred diskriminačným konaním (zákon č. 365/2004 Z.z.), pred porušovaním osobných prejavov autorskej povahy (zákon č. 180/2015 Z.z.), poskytujúce ochranu telesnej integrity (napríklad podmienenie zásahov do ľudského organizmu pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zákona č. 576/2004 Z.z.), postihovanie neoprávneného konania proti životu a zdraviu, slobode a ľudskej dôstojnosti, občianskej cti (zákon č. 300/2005 Z.z., resp. zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch), právo na vyjadrenie sa k nepravdivým či neúplným informáciám (zákon č. 265/2022 Z.z.).

23. Každý z právnych inštitútov chrániacich niektoré zo zložiek osobnosti človeka, má svoje špecifické podmienky uplatnenia. Fyzická a psychická integrita ako súčasť osobnostných práv podľa § 11 Občianskeho zákonníka, je v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka chránená v situácii, ak ide o objektívne neoprávnený zásah do práva (bez ohľadu na zavinenie), ktorý má charakter ohrozujúceho konania alebo charakter dokonania skutku, ktorého následky je potrebné reparovať. Nároky na ochranu z porušovania práv osobností, môžu byť uplatnené v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka ako určovacie, že došlo k zásahu do práv, ako negatórne – zdržovacie, ktorých predpokladom je, aby protiprávny zásah trval alebo hrozilo reálne jeho opakovanie, keď pri uplatnení takejto negatórnej, teda zdržovacej žaloby na zdržanie sa neoprávneného zásahu uložená povinnosť nemá prekračovať cieľ ochrany osobnosti, teda nadmerne zasahovať pôvodcu zásahu nad rámec sledovaného účelu. Ďalšou z možnosti poskytnutia ochrany podľa § 13 Občianskeho zákonníka, je nárok reštitučný smerujúci k odstráneniu následkov neoprávneného zásahu a nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Negatórny petit musí presne identifikovať právo, do ktorého bolo zasiahnuté a konanie žalovaného, ktorým do tohto práva zasiahol a je povinný sa tohto zdržať, reštitučný petit musí jasne vymedziť čo má žalovaný na odstránenie následkov vykonať.

24. Uplatnený nárok samotnou žalobou súd kvalifikoval ako nárok uplatnený podľa § 13 Občianskeho zákonníka a to nárok reštitučný, smerujúci k odstráneniu následkov neoprávneného zásahu a nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Zhodnotiac samotnú žalobu súd konštatuje, že bolo urobené v tomto smere zadosť dikcii zákona v súvislosti s tým, že žalobkyňa presne identifikovala právo, do ktorého bolo zasiahnuté konaním žalovaného a presne vymedzila, čo má žalovaný na odstránenie následkov vykonať (nemajetková ujma).

25. Právne prostriedky ochrany osobnosti sú teda špecifikované v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka s tým, že k vzniku občianskoprávnej zodpovednosti spôsobenej zásahom do osobnosti fyzickej osoby, musia byť splnené zákonné predpoklady. Týmito predpokladmi sú
-existencia zásahu, ktorý je objektívne spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu a ktorý spočíva v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej fyzickej a morálnej integrite,
- musí ísť o zásah neoprávnený a
- musí byť daná príčinná súvislosť medzi oboma uvedenými predpokladmi.

26. Existencia zásahu objektívne spôsobilého vyvolať nemajetkovú ujmu spočíva v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby v jej morálnej integrite. Takýto zásah musí nastať objektívne, to znamená, že musí byť vylúčená negatívna individualistická psychická reakcia dotknutej fyzickej osoby. Konaním vzniká konkrétne nebezpečenstvo zníženia vážnosti postavenia postihnutej fyzickej osoby u ostatných spoluobčanov a tým nebezpečenstvo nepriaznivého ovplyvnenia jej uplatnenia v spoločnosti. Zásahom do osobnostného práva nemusí nastať skutočné zníženie vážnosti. Na úspešné uplatnenie práva na ochranu osobnosti sa nevyžaduje vyvolanie následkov, ale stačí, že zásah bol objektívny spôsobilý narušiť alebo ohroziť práva chránené ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka.

27. Ďalším predpokladom vzniku občiansko-právnej zodpovednosti je protiprávnosť a neoprávnenosť zásahu. K neoprávneným zásahom do cti dochádza predovšetkým k zásahom do fyzickej a psychickej integrity skutkovými tvrdeniami, ktoré sú napríklad nepravdivé.

28. Treťou dôležitou podmienkou vzniku občiansko-právnej zodpovednosti je príčinná súvislosť (kauzálny nexus) medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívny spôsobilý vyvolať nemajetkovú ujmu spočívajúcu buď v porušení alebo či len v ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

29. Často sa však stávalo v rámci života spoločnosti, že samotná satisfakcia stanovená § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako forma zadosťučinenia nebola dostatočná vzhľadom na intenzitu zásahu do osobnostných práv. Ochrana osobnosti bola teda zákonom č. 87/1990 Zb. rozšírená o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v prípade, ak bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby a jej vážnosť v spoločnosti. Zníženie dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v značnej miere možno všeobecne vymedziť tak, že musí ísť o takú nemajetkovú ujmu vzniknutú na osobnosti fyzickej osoby, ktorú táto osoba pociťuje ako závažnú. Primerané zadosťučinenie je v prvom rade satisfakčný prostriedok a preto sa pri ňom neberú do úvahy prvky, ktoré majú materiálnu povahu, keďže tento právny prostriedok neslúži primárne materiálnej reparácii. Primerané zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie ujmy nemateriálneho charakteru a nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. Nie je preto prípustné, aby oprávnený cestou nároku na zaplatenie primeraného peňažného zadosťučinenia riešil vzniknutú hmotnú ujmu. Primerané zadosťučinenie slúži predovšetkým ako kompenzácia nemajetkovej ujmy, ktorá môže mať aj majetkový dopad. V prípade uplatnenia nemajetkovej ujmy je nevyhnutné, aby žalobca presne určil a vyšpecifikoval nemateriálnu ujmu, ktorej kompenzáciu si nárokuje, ako aj fakty dokladajúce rozsahu týchto nehmotných strát. Primerané zadosťučinenie v peniazoch možno požadovať vtedy, ak zadosťučinenie v nepeňažnej forme nemôže slúžiť ako satisfakcia alebo by nemateriálnu ujmu nekompenzovalo v dostatočnej miere. V konaniach vo veciach ochrany osobnosti platí, že dôkazné bremeno nesie žalobca, teda osoba, ktorá tvrdí že jej bola spôsobená nemateriálna ujma neoprávneným zásahom.

30. Vychádzajúc z horeuvedených princípov, ako i prevedeného dokazovania vo forme produkovaných hmotnoprávnych prostriedkov procesného útoku súd zhodnotil uplatnený nárok ako dôvodný, a to čo do právnej kvalifikácie uplatneného nároku, tak i do výšky uplatneného nároku vo forme primeraného finančného zadosťučinenia.

31. Z prevedeného dokazovania mal súd preukázané, že žalobkyňa v súdenej veci uniesla dôkazné bremeno pri preukázaní existencie zásahu spôsobilého objektívne vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúceho v porušení alebo v ohrození osobnosti fyzickej osoby, resp. jej fyzickej a morálnej integrity. Tento zásah mal súd nesporne preukázaný zo samotného rozhodnutia Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa XX.XX.XXXX sp. zn. 4Tk/5/2020 v spojitosti s rozhodnutím nadriadeného súdu. V priebehu tohto protiprávneho úkonu opísaného v odôvodnení, ale i vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, súd upriamuje pozornosť predovšetkým na obzvlášť trýznivý priebeh úrazového deja spôsobeného samotným žalovaným u poškodenej, kde je toto konanie žalovaného posúdené ako útok na fyzickú integritu osoby poškodenej, dokonca s možným následkom smrti. Neoprávnenosť samotného zásahu zo strany žalovaného je jednoznačne konštatovaná taktiež v citovaných rozhodnutiach. V tomto smere súd neopomenul i právnu skutočnosť preukázanú v rámci konania, že žalovaný bol už v minulosti za takúto násilnú trestnú činnosť uznaný vinným v konaní Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/76/2018, s právoplatnosťou ku dňu 07.11.2018, kde mu bol už uložený trest odňatia slobody v rozsahu 2 rokov neppo. Na takomto posúdení veci podľa názoru súdu nemení nič ani skutočnosť pretraktovaná vo svedeckej výpovedi svedkyne pani A. F., ktorá konštatovala, že rozpory medzi manželmi boli zapríčinené vo väčšej miere práve správaním samotnej žalobkyne. Súd na takúto argumentáciu konštatuje, že akékoľvek manželské nezhody počas trvania manželstva, resp. po rozvode manželstva neoprávňujú žiadnu fyzickú osobu na reakciu charakteru opísaného v rozsudkoch trestných súdov.

32. Z prevedeného dokazovania vyplynula pre súd okolnosť, že v danom prípade je jednoznačne daná príčinná súvislosť tzv. kauzálny nexus medzi porušením osobnosti fyzickej osoby a neoprávnenosťou takéhoto konania, ale i následkom, ktorý vznikol u samotnej poškodenej (žalobkyne). Za preukázania všetkých základných atribútov pre úspešné uplatnenie takéhoto nároku súd zhodnotil žalobu ako dôvodnú.

33. Súd v ďalšom konštatuje, že vzhľadom na obzvlášť trýznivý priebeh úrazového deja a obzvlášť trýznivý následok na osobnosti poškodenej v danom prípade žalobkyne, je možné jednoznačne konštatovať, že v rámci satisfakčnej žaloby nárok upravený v § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka v žiadnom prípade neodstránil následky tohto zásahu a u poškodenej osoby, teda žalobkyne, vzniká tak nárok na uplatnenie satisfakcie formou podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

34. Primerané zadosťučinenie v peniazoch možno požadovať vtedy, ak zadosťučinenie v nepeňažnej forme nemôže slúžiť ako satisfakcia alebo by nemateriálnu ujmu nekompenzovalo v dostatočnej miere. Voľba formy zadosťučinenia je na samotnom žalobcovi, pričom musí vychádzať z intenzity zásahu. Primeranosť, ktorá je pojmovým znakom zadosťučinenia sa vzťahuje nielen na výšku poskytnutého zadosťučinenia, ale aj na jeho zvolenú formu a rozsah. Súd priznáva peňažné zadosťučinenie vrátane jeho konkrétnej výšky na základe vlastnej úvahy, pričom takto má dostatočný priestor na zváženie všetkých okolností individuálneho prípadu. Toto oprávnenie súdu však neznamená jeho svojvôľu pri priznávaní výšky peňažného zadosťučinenia. Žalobným petitom je súd viazaný do takej miery, že nesmie v žalobe požadovanú výšku peňažného zadosťučinenia prekročiť. Konečná výška primeraného zadosťučinenia bude výsledkom voľnej úvahy súdu pri zvážení jednotlivých okolností konkrétneho prípadu.

35. Z prevedeného dokazovania rešpektujúc zásady uvedené zhora vyplynula pre súd jednoznačne okolnosť, že čo sa týka výšky uplatneného nároku na plnenie finančného zadosťučinenia nemajetkovej ujmy, je uplatnená výška nároku zo strany žalobkyne dôvodná. V tomto smere upozorňuje súd jednak na obzvlášť trýznivý úrazový dej a jednak na vážny zásah do fyzickej, ale i psychickej integrity osobnosti žalobkyne, pričom dôkazné bremeno v tomto smere táto uniesla dokladovaním jednotlivých správ ošetrujúcich lekárov, a to nielen v čase bezprostredne po vzniku úrazového deja, ale i v aktuálnom časovom horizonte. I v tejto časti súd teda kvalifikoval žalobu ako dôvodnú a tejto vyhovel.

36. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol s použitím § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, vzhľadom na princíp úspešného účastníka konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Toto právo nemajú strany sporu, ktoré sa vzdali práva podať odvolanie.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.
Ak povinný neplní dobrovoľne to čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie.